MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

U 52/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta vuosiksi 2028–2034, asetuksen (EU) 2024/1679 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1153 kumoamisesta

25.11.2025

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi, neuvotteleva virkamies Maria Kekki

Talousvaliokunta

CEF-asetusehdotus

- Verkkojen Eurooppa –ohjelmaa koskeva asetusehdotus annettiin osana MFF-pakettia
- Liikenteen osalta CEF-ohjelman painotus:
  - jäsenvaltioiden rajat ylittävissä hankkeissa, satamissa, sekä sotilaallisen liikkuvuuden hankkeissa sotilaallisen liikkuvuuden käytävillä.
  - Lisäksi rahoitusta voidaan kohdentaa myös toimenpiteille, jotka tähtäävät mm. älykkään, resilientin, hiilettömän ja kestävän TEN-T-verkon kehittämiseen.
- Rahoituksen kohdentaminen nykyiseen verrattuna fokusoidumpaa, ns. yleistä liikennerahoitusta ohjaavassa liitteessä tunnistettu vain Uumaja-Luulaja-Oulu
- Suomen haasteena ns. yleisen liikennerahoituksen osalta sijainti unionin itälaidalla, jossa rajat ylittäviä yhteyksiä vähän.
- Energia-alalla tavoitteena:
  - vahvistaa energiaunionin toimintaa, energiamarkkinoiden yhdentymistä ja kilpailukykyä sekä varmistaa kohtuuhintainen ja turvallinen energiansaanti, edistäen samalla ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista vuoteen 2030 ja ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.
  - Energia-alalla rahoitusta voisivat saada valtioiden rajat ylittävät sähkö-,vetyverkko- ja älyverkko-hankkeet sekä valtioiden rajat ylittävät uusiutuvan energian hankkeet.
- Asetus hyvin yleisellä tasolla - tarkempi määrittely tapahtuu CEF-työohjelman valmistelun yhteydessä

Ehdotetut rahoitustasot

- Kokonaisuus 81,4 mrd. € (kiinteä hinta vuoden 2025 tasossa 72,3 mrd. €), josta:
  - liikenteeseen ja sotilaalliseen liikkuvuuteen yhteensä 51,5 mrd. € (45,6 mrd. €)
    - josta sotilaallisen liikkuvuuden osuus 17, 7 mrd. € (15,7 mrd. €)
  - energiakohteisiin 29,8 mrd. € (26,5 mrd. €)
- Lisäystä kautta linjan: Sotilaalliseen liikkuvuuteen ehdotettu määräraha yli kymmenkertainen verrattuna kuluvaan rahoituskauteen.
- Ohjelmassa aiemmin mukana ollut CEF-Digital sisältyisi uuteen kilpailukykyrahastoon.

Tiivistelmä kannoista (tarkemmin U 52/2025 vp)

- Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisen myönteisesti Verkkojen Eurooppa -ohjelmaehdotukseen.
- Liikennerahoituksen osalta valtioneuvosto pitää tärkeänä, että rahoituskehyksen eri instrumentit täydentävät toisiaan tarkoituksenmukaisesti, jotta EU-rahoitusta voitaisiin Suomessa hyödyntää valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta merkittäviin tarpeisiin myös osana jäsenvaltiokohtaista kumppanuussuunnitelmaa.
- Valtioneuvosto on tyytyväinen sotilaallisen liikkuvuuden painotukseen. Suomen kannalta olisi keskeistä, että EU-rahoitusta ohjattaisiin puolustuksen ja turvallisuuden kannalta kriittisimpien puutteiden korjaamiseen EU:n määrittelemien sotilaallisen liikkuvuuden käytävien lisäksi myös laajemmin TEN-T-verkolle.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotuksessa huomioidaan Suomen erityisolosuhteen ja sijainti itälaidalla, jossa rajat ylittäviä maayhteyksiä muiden jäsenvaltioiden kanssa on hyvin vähän.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että rajat ylittävä ulottuvuus laajennetaan koskemaan Suomen osalta laajemmin eurooppalaisia liikennekäytäviä, jotta valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta kriittisimmät tarpeet olisivat Verkkojen Eurooppa -ohjelman rahoituksen piirissä ja näin Suomi olisi rahoituksen osalta mahdollisimman tasavertaisessa asemassa suhteessa muihin EU maihin.
- Valtioneuvosto pitää Verkkojen Eurooppa -välineen energiarahoituksen ehdotettu määrärahojen kasvua huomattavana. Lähtökohtaisesti energiainfrastruktuuriin tehtävät investoinnit tulisi tehdä markkinaehtoisesti.
- Valtioneuvosto pitää myönteisenä Verkkojen Euroopan energia-alan rahoituksen jatkamista EU:n rajat ylittävien sähkön ja vedyn siirtoyhteyksiin ja älyverkkohankkeisiin. Lisäksi on hyvä, että tukea uusiutuvan energian rajat ylittäviä hankkeille jatketaan. Valtioneuvosto pitää hyvänä, että unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismiin osoitettavien määrärahojen määrä on rajattu viiteen prosenttiin ohjelman määrärahoista.
- Valtioneuvoston ensisijaisena tavoitteena on, että CEF-rahoituksella ei tulisi tukea jäsenvaltioiden sisäisiä energiainfrastruktuuri-investointeja.